

PEDAGOGIKA

Okruhy otázek ke státní rigorózní zkoušce

1. Systém pedagogických věd. Interdisciplinarita a vztah pedagogických věd k dalším disciplínám v rovině teoretické a metodologické.
2. Pedagogické teorie. Podrobná charakteristika pedagogických teorií (akademické, kognitivní, personalistické, sociální a jiné) a jejich hlavní představitelé.
3. Charakteristika didaktických teorií a teorií učení, které mají své didaktické aplikace (systémové, konstruktivistické, behaviorální, kognitivní teorie aj.) a jejich hlavní představitelé.
4. Vzdělávací systémy (typologie vzdělávacích systémů: horizontální × vertikální; centralizace/decentralizace vzdělávacích systémů; selektivnost vzdělávacích systémů; skandinávská a angloamerická oblast; německy mluvící oblast).
5. Typy a příklady realizovaných srovnávacích studií a výzkumů v oblasti vzdělávání a vzdělávacích systémů a jejich metodologická úskalí (IEA: PIRLS, TIMSS, ICILS; OECD: PISA, TALIS).
6. Filozofie výchovy a vzdělávání. Filozofické otázky výchovy a rozmanitost jejich řešení u vybraných představitelů filozofie výchovy.
7. Alternativní pohledy na školu, vzdělávání a výchovu. Ideové kořeny alternativních a reformních pohledů na pedagogické otázky ve výchově a vzdělávání a hlavní rysy školských alternativ.
8. Vzdělávací systém ČR (Struktura a řízení vzdělávací soustavy: druhy a typy škol, jejich zřizovatelé; součinnost zřizovatele a jím zřízené školy na úseku vzdělávání, působnost MŠMT, působnost České školní inspekce).
9. Tvorba a priority dokumentů české vzdělávací politiky (legislativní: Školský zákon; strategické: Strategie 2030+, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy; kurikulární: RVP).
10. Vzdělávací politika jako součást širšího konceptu sociální politiky v rámci různých typů sociálního státu (vývoj, základní charakteristiky, činitelé, principy, oblasti).
11. Nadnárodní cíle vzdělávací politiky (Evropská komise; mobilita, sociální koheze, celoživotní učení, rovnost ve vzdělávání, kreativita a inovace apod.).
12. Pojetí školy a dalších vzdělávacích institucí jako institucí, organizací běžných, organizací specifických, pospolitostí. Význam těchto pojetí pro řízení škol i dalších vzdělávacích institucí.
13. Řízení a správa škol – soudobé tendence. Decentralizace, autonomizace, „skládání účtů“, autoevaluace, vnitřní rozvoj škol, koncepce řízení kvality. Škola jako učící se organizace. Rady škol jako ústřední prvek systému správy škol.
14. Evaluace vzdělávacích potřeb, evaluace vzdělávacích programů, evaluace učebnic, evaluace reálné výuky a edukačního prostředí.

15. Evaluace vzdělávacích výsledků, evaluace prostřednictvím standardů, evaluace na základě indikátorů, evaluace efektivnosti škol, evaluace pedagogického výzkumu.
16. Školské právo a pedagogičtí pracovníci (zákon o pedagogických pracovnících; školský rejstřík; postavení ředitele školy; práva a povinnosti pedagogických pracovníků).
17. Školské právo a rodina (práva a povinnosti rodičů a dětí ve vzdělávání; spolupráce rodiny a školy; právní úprava vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami).
18. Digitální technologie (DT) ve vzdělávání a v celoživotním učení. Digitální technologie ve strategických dokumentech EU a ČR. DT ve vzdělávání a dalším vzdělávání učitelů. Využití DT v různých typech škol a ve vzdělávání dospělých.
19. Inovace a inovační procesy a jejich podstata. Osobnostní, pedagogicko-metodická a kulturní rovina inovace. Podpora inovačních procesů. Inovativní hnutí v ČR od 90. let 20. století do současnosti.
20. Příklady výzkumů a šetření v oblasti školství a vzdělávání (české i zahraniční výzkumy; jejich témata, metodologie, hlavní výsledky). Zdroje statistických dat pro oblast vzdělávání a školství (na národní i mezinárodní úrovni).